

ช่างตายทั้งตัว

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนโ

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม วันนี้เป็นวันสำคัญทางพุทธศาสนา วันนี้เป็นวันวิสาขบูชา ศาสนาจะเกิดขึ้นลอยๆ ไม่ได้ ในธรรมะของเราบอกว่า “ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม”

แต่ถ้ามีผู้มีบุญมีอำนาจวาสนา เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้มีบุญมาก เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเกิด แม่ฝันว่า “ได้ช่างเผือก” ได้ช่างเผือกจุติลงมาในครรภ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้มีบุญกุศล เป็นผู้สร้างบุญญาธิการมากถึงได้มีเขาวัวมีปัญญา เวลาเกิดมาแล้วเวลาออกประพฤติปฏิบัติก็จะต้องออกแสวงหาอยู่ถึง ๖ ปี แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้วันนี้

วันนี้วันสำคัญทางพุทธศาสนา เป็นวันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ แล้วเป็นวันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ตื่น ก็นึกว่าเรื่องแสวงหาสังขาร จะแสวงหาสังขารเห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังต้องลงทุนลงแรงขนาดนั้น แล้วเราเป็นชาวพุทธ เราเป็นสาวก-สาวกะ เป็นผู้ที่ได้ยินได้ฟังเห็นไหม แต่เราก็ปรารถนาเพื่อจะพ้นจากทุกข์เหมือนกัน เพราะว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา วางธรรมและวินัยไว้เพื่อให้เราได้ประพฤติปฏิบัติกัน

เราเกิดมาชีวิตของเราก็มีความสำคัญ เพราะมีความสำคัญเห็นไหม เราถึงปรารถนาที่จะมีความสุข เราปรารถนาที่จะพ้นจากทุกข์ ความสุขทางโลกทุกคนก็เจองานกันได้ ทุกคนก็แสวงหาได้

ความสุขทางโลกเห็นไหม มันก็มีเท่าที่เราประสบกันอยู่นี้แหละ มันก็มีเท่านี้ เพียงแต่ว่ามันเป็นอนิจจัง เราเสพแล้วเสพแล้วมันก็พัฒนาของมันไป เดี่ยวก็เบื่อ เดี่ยวก็

อยากกันอยู่อย่างนั้น ฉะนั้นของที่ว่าเป็นเรื่องของโลกนี้ มันเป็นเรื่องที่ไม่ได้แปลกประหลาดมหัศจรรย์สิ่งใดๆ เลย

แต่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแปลกประหลาดมหัศจรรย์มาก ความแปลกประหลาดมหัศจรรย์เห็นใหม่ คุณติ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารื้อค้นขึ้นมา รื้อค้นสิ่งต่างๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นความปรารถนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเที่ยวสวน เห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย เราก็เป็นอย่างนั้นหรือ มันก็มีตรงข้ามระหว่างไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

การแสวงหาความไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย มันก็เป็นความพอใจของเราทั้งนั้น เราเกิดมาเห็นใหม่ คุณติ เราก็ไม่อยากจะตาย เราก็อยากจะอยู่ค้ำฟ้าไปทั้งนั้น เราไม่อยากจะไม่อยากชราคร่ำคร่า ไม่อยากทุกข์ อย่าง อยากจะให้มันอยู่ของมันตลอดไป แต่ความจริงมันเป็นไปไม่ได้ เพราะสิ่งนี้เห็นใหม่ ผลของวิญญูะ ในเมื่อมีการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย มันเป็นอนิจจัง มันก็ต้องมีการเวียน ไปเป็นธรรมชาติของมัน

แต่มันมีอยู่อันหนึ่งที่เป็นไปได้ อันที่เป็นไปได้อันหนึ่งก็คือความรู้สึกของเราอันหนึ่ง อันที่เป็นไปได้อันหนึ่งก็คือหัวใจของเราอันหนึ่งมันเป็นไปได้อันหนึ่งเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพยานกับเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ที่ตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว เสวยวิมุตติสุข

คำว่าวิมุตติสุข สุขนี้มันเกิดจากไหนล่ะ เกิดจากหัวใจใจใหม่ เกิดจากความรู้สึกเห็นใหม่ เกิดจากที่มันพ้นจากวิมุตติไปแล้ว จิตวิมุตติไปแล้วมันทำลายกิเลสจนหมดสิ้น กระบวนการไปแล้ว มันเสวยแต่ความสุขตลอดเวลา เห็นใหม่ สอุปาทิเสสนิพพาน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังมีชีวิตอยู่ ๔๕ พรรชานั้น ไม่มีทุกข์สิ่งใดเข้าไปในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เลย

แต่ในปัจจุบันนี้ เวลาเราแสวงหาของเราอยู่นี้ มันก็มีความสุขความทุกข์ ความสุข ความทุกข์เพราะอะไร? เพราะเวลาเรามีความสุข เพราะร่างกายเราแข็งแรง เรามีจิตใจที่พยายามแสวงหา พอเราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเราก็ชื่นใจ เราก็มีความสุขใจ เรามีความสุข มีความคึกคัก มีความพอใจว่าเราก็จะพ้นจากทุกข์..จะพ้นจาก

ทุกข์.. แต่เวลาเราปฏิบัติขึ้นไป เวลาเรามาประพฤติปฏิบัติกันแล้วมันมีความสุขจริงหรือเปล่าล่ะ

เวลาเราคาดหมายนะ เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอกว่า ท่านอยู่กับหลวงปู่มั่น เวลาหลวงปู่มั่นเทศนาว่าภาระนะ นิพพานนะมันจะหีบเอาได้เลย นิพพานมันเอี่ยมหีบเอาได้เลย เพราะอะไร? เพราะใจของหลวงปู่มั่นท่านเป็นธรรม พอแสดงธรรมขึ้นมา เราก็แสวงหา เราฟังแล้วเราคิดตามไป มันจะหีบได้ล่ะ เพราะจิตใจเราเป็นอย่างนั้นจริงๆ เพราะมีผู้นำทาง

เวลาเราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เหมือนกัน เวลาเราศึกษาเห็นใหม่ จิตใจมันก็คัก จิตใจมันมีความอยากจะพ้นจากทุกข์ ถ้าพ้นจากทุกข์นะ เราเกิดมามีอำนาจวาสนามาก มีอำนาจวาสนาเพราะอะไร เพราะมันมีธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่แล้ว แล้วเรามีความเชื่อมีความศรัทธา

ดูสิ เขาเกิดมาในโลกตั้งก็พ้นล้านคน เขามีความเชื่อความศรัทธามากแค่ไหน ถ้ามีความเชื่อก็ความเชื่อชีวิตนี้ดีแล้ว ทุกอย่างดีแล้ว เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ความดีเห็นใหม่ ความดีเวลาเราสวดมนต์กัน ความดีที่ดีกว่านี้ยังมีอยู่ ความดีเจริญมากยังมีอยู่

แต่เวลาเราศึกษาว่าเป็นความดีแล้ว เราตีความเข้าข้างตัวเองว่าเราเป็นคนดี เราเป็นคนดี เราเป็นคนมีความสุขอะไรต่างๆ เห็นใหม่ มันก็เพลิดเพลิดกับชีวิตนั้นไป แต่ของเราไม่ได้คิดอย่างนั้น ของเรามีครูบาอาจารย์คอยเทศนาว่า การ คอยเตือนสติเราว่าสิ่งที่เราคิดนั้น สิ่งที่ว่าดีเป็นความดีๆ ความดีนะ เด็กมันก็ได้ โลภเขาก็ได้ เขาก็ทำได้ ทำของเขาได้ทั้งนั้น

แต่ความดีของเรา เราเกิดมามีชีวิตแล้ว เราเกิดมามีจิตใจ เราเกิดมาเป็นมนุษย์มีร่างกายและจิตใจ ถ้าเราศึกษาของเราเห็นใหม่ เวลาเขาบริหารจัดการทางโลกเขา เขาต้องใช้ปัญญาของเขาเหมือนกัน เขาต้องใช้ปัญญานะ ต้องมีสติ มีเชาว์ปัญญาของเขา เขาถึงจะอยู่ในสังคมด้วยความสะดวกปลอดภัย

แต่เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราต้องใช้สติใช้ปัญญามากกว่านั้น เพราะสติปัญญาแบบโลกๆ เขาเห็นใหม่ มีเขาว มีปัญญา มีอะไรต่างๆ เพื่อจะให้เราอยู่ในสังคมด้วยความมั่นคง แต่ขณะที่กิเลสเป็นเรา สรรพสิ่งเป็นเรา การปฏิบัติเป็นเรา เวลาเราปฏิบัติไปมันจะสมกับความจริงเราไหมละ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา มีอำนาจวาสนา มีบุญญาธิการ เป็นอาจารย์ของเทวดา ของอินทร์ ของพรหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเทศน์ปัญจวัคคีย์ คูสิ พระอัญญาโกณฑัญญะตอนที่ปัญจวัคคีย์เขามีปัญญานะ เขามีประสบการณ์ เขาอายุมากกว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาเป็นพราหมณ์ เขารู้ทุกสิ่งไปหมด

ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีความจริงใจแล้วไปเทศน์ปัญจวัคคีย์ ปัญจวัคคีย์เขาจะไม่ยอเขาหรือ ปัญจวัคคีย์เขาเป็นพราหมณ์ พราหมณ์หมายถึงว่า เขามีทางวิชาการของเขา ไตรเวทย์นี้เขาท่องได้หมดนะ เขารู้กระบวนการ เขารู้ทฤษฎีทั้งหมด

แล้วสมัยพุทธกาลเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสวงหาอยู่ ลัทธิดีกี่ว่า อาจารย์ของเขาเป็นพระอรหันต์ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าชายสิทธัตถะแล้วไปศึกษากับเขา แล้วมันหันตรงไหนละ มันไม่เป็นความจริงเห็นไหม

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาด้วยมรรคญาณ ด้วยสัจจะความจริงตั้งแต่อานาปานสติจิตสงบเข้ามา แล้วรื้อค้นขึ้นมา บุญเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวกขณญาณ ทำลายกิเลสหมดสิ้นไปเสวยวิมุตติสุขนะ สิ่งทีประสบการณ์ตามความเป็นจริงเห็นใหม่ สิ่งที่มีชีวิต สิ่งที่มีคุณธรรม มันทำสิ่งใดมันเป็นประโยชน์ไปหมดนะ

เวลาไปเทศน์ปัญจวัคคีย์ พอเวลาเทศน์ “สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นต้องดับเป็นธรรมดา” เวลาพระอัญญาโกณฑัญญะรู้ธรรมขึ้นมา มีดวงตาเห็นธรรมขึ้นมา “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ” แล้วเทศน์ว่าการไป

จะบอกว่า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังมีชีวิตอยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปเทศนาว่าการกับใครนี่ มีข้อเท็จจริง มีความจริง สิ่งที่มีชีวิตมันทำประโยชน์ได้หมด

ไปเทศน์ชฎิล ๓ ฟีน้อง ไปเทศน์ยสะ พอยสะออกมา “ที่เดียวครื้อนหนอ ที่นี้วุ่นวายหนอ”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่นะ “ที่นี้ไม่เดียวครื้อน ที่นี้ไม่วุ่นวาย ยสะ มานี้ ยสะ มานี้” จนเทศนาเอายสะมาได้ ยสะก็ได้เพื่อนมาอีก ๔๕ องค์ ถึงที่สุดแล้วเห็นใหม่ ๖๐ องค์ พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์

“เธอจงไปอย่าซ่อนทางกัน โลกนี้เราร้อนนัก” เห็นใหม่ ช่างที่มีชีวิต ไม่ใช่ช่างที่ตายแล้ว ช่างที่มีชีวิตมีคุณธรรมในหัวใจ ชี้นำได้ บอกได้ เหมือนหอม หอมที่เป็นหอมนะ เวลาหอมเท้าเปล่าเห็นใหม่ เขามีเครื่องมือแพทย์ของเขาไป เขาไปรักษาคณใช้ได้ทั้งนั้นนะ นี่ก็เหมือนกัน

“เธอพ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ โลกนี้เขาเราร้อนนัก”

มีธรรมในหัวใจ มีธรรมาวุธ มีสิ่งที่เป็นธรรมโอสถไปเจือจานโลกเขา ธรรมโอสถในหัวใจของเราพร้อมแล้ว แล้วธรรมโอสถมันสามารถจะรักษาหัวใจของสัตว์โลกได้ ไปคนละทิศคนละทางเห็นใหม่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเอาชฎิล ๓ ฟีน้อง ชฎิล ๓ ฟีน้องเขาก็มีนะ เขาบูชาไฟ เขามีฤทธิ์มีเดชของเขา เขาจับพญานาคได้ เขามีฤทธิ์มีเดชทั้งนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาไปทรมานชฎิล ๓ ฟีน้องเห็นใหม่ นี่ไงสิ่งที่มีชีวิต สิ่งพิสดารได้ สิ่งที่ต้องได้ สิ่งที่เป็นพญานาคขนาดไหนก็ทดสอบกันจนเขาหลงใจ พอเขาหลงใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์อาทิตตฯเห็นใหม่

“ตาเป็นของร้อน รูปเป็นของร้อน เสียงเป็นของร้อน หูเป็นของร้อน กลิ่นเป็นของร้อน”

“ร้อนเพราะอะไร?”

“ร้อนเพราะโทสัคคินา โมหัคคินา”

นี่ไง เพราะว่าอะไร เพราะว่าเขาบูชาไฟ พอเขาบูชาไฟ เขาเผ่งไฟ เขาเผ่งกลิ่นของเขา เขามีฤทธิ์มีเดชของเขา

ฉะนั้นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาจะไปแก้ใคร เวลาจะไปทรมานใคร เห็นไหม เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ลึกกว่า รู้ซึ้งกว่า รู้ข้อเท็จจริงได้มากกว่า แล้วชี้มาได้ สิ่งชี้มาได้ เวลาชี้มาให้ผู้ที่ฟัง ให้ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติก้าวตามได้ ถ้าก้าวตามได้เห็นไหม นี่ไงสิ่งที่เป็นคุณธรรม สิ่งที่มีชีวิตมันชี้บอกล่าว แล้วชักนำให้สิ่งนั้นเป็นตามความเป็นจริงขึ้นมา

แต่ถ้าช่างที่ตายแล้ว กลิ่นมันเหม็น กลิ่นมันเน่า ทำอะไรไม่ได้หรอก สิ่งที่มีคุณธรรม มีสติจะความจริงเห็นไหม ถึงบอกว่าเป็นช่างที่มีชีวิต ช่างที่มีคุณธรรม จะเป็นประโยชน์

เวลาเขาเป็นสัตว์นะ คูลี เวลามันเป็นสัตว์ เขาอยู่ของเขาตามธรรมชาติของเขา แต่สัตว์ใหญ่มันเป็นประโยชน์ เวลาศึกสงครามเขาก็เอามาใช้ประโยชน์ สมัยโบราณเขาก็ใช้เพื่อการคมนาคมของเขา เขาใช้เป็นพาหนะของเขา เขาทำประโยชน์ของเขา แต่สิ่งที่ไม่มีชีวิตแล้วมันจะไม่มีประโยชน์กับสิ่งใดๆ เลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นช่างที่มีชีวิต เป็นสิ่งที่พิสูจน์ตรวจสอบ แก้ไข คัดแปลง ชักนำ ให้พวกเรามั่นคงในพุทธศาสนา

แล้วพวกเรามั่นคงในพุทธศาสนาแล้ว เราพยายามที่จะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ศาสนามันมีคุณประโยชน์แค่ไหนล่ะ? คูลี ถ้าศาสนานี้เป็นศาสนาประจำชาติ มันก็เป็นประโยชน์กับสังคม เป็นประโยชน์กับโลก ประเพณีวัฒนธรรมทำให้สังคมร่มเย็นเป็นสุข สังคมให้อภัยกัน ให้มีความสามัคคีต่อกัน ทำเพื่อความอบอุ่น ความไว้นื้อเชื่อใจต่อกัน อันนี้มันเป็นศาสนาประจำชาติ

แต่ของเราศาสนาประจำหัวใจ ถ้าเรามีความตื่นตัว เรามีการประพฤติปฏิบัติ เรามีความจริงใจของเราขึ้นมา เราเอาศาสนาประจำใจของเรา ถ้าเราจะเอาศาสนาประจำใจของเรา เราหาที่พึ่งของเรา เราหาครูบาอาจารย์ของเราที่ไว้นื้อเชื่อใจได้ ที่ชี้แนะเรา

ได้ คุณหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มนต์ ท่านเป็นช่างที่มีชีวิตนะ ท่านเป็นช่างที่มีคุณธรรมใน หัวใจนะ ชีวิตของท่านเป็นแบบอย่าง ท่านแก้ไข ท่านตัดแปลง

เวลาหลวงปู่มนต์ท่านเทศนาว่าการกับลูกศิษย์นะ “หมูกณะ ให้ปฏิบัติมานะ แก้จิต มั่นแก้ยากนะ ผู้แต่จะแก้วะ ผู้แต่จะแก้” ท่านห่วงขนาดนั้นนะ ละล้าละลิ่งๆ เพื่อความ มั่นคงของศาสนา เพื่อให้ศาสนานี้มั่นคง มั่นคงที่ไหน ถ้ามันมั่นคงขึ้นมาผู้นำต้องมั่นคง ก่อน ผู้นำถ้ามีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมาศาสนานั้นจะมั่นคง ท่านพยายามจะสืบทอดมา นี่คือช่าง ที่มีชีวิต

ทำสิ่งใดจะเป็นประโยชน์ ประโยชน์ตนเห็นไหม เอาประโยชน์ตนให้ได้ก่อน ถ้า ประโยชน์ตนไม่ได้สอนใครไม่ได้หรือ ถ้าประโยชน์ตนไม่มีนะ สอนใครไม่ได้ นี่ธรรม โอสถ แล้วเราเอากิเลสโอสถไปให้คนอื่นมันไม่มีประโยชน์หรือ กิเลสโอสถไม่มีใคร เขาอยากได้ เพราะในหัวใจเราก็กิเลสเต็มหัวใจอยู่แล้ว ธรรมโอสถสิเขาอยากได้ เขาอยาก ได้ธรรมโอสถเพื่อมาปราบกิเลสในหัวใจของเรา

ฉะนั้นการแสวงหาครูบาอาจารย์ เราแสวงหาครูบาอาจารย์ที่ดี หลวงปู่เสาร์ หลวง ปู่มนต์ ท่านพยายามวางรากฐานของท่านไว้ ฉะนั้นเป็นสิ่งมีชีวิตจะแก้ไขได้ คนเปลว คนขาดสติ คนทำสิ่งใดไม่ได้ ท่านจะคอยกระตุ้น คอยบอกให้เป็นประโยชน์กับเรา คอย กระตุ้นเรา คอยบอกเรา สิ่งใดผิด สิ่งใดถูก นี่สิ่งที่เป็นคุณธรรมมันก็จะเป็คุณธรรม ถ้า เป็นสิ่งที่มีชีวิต

แต่ถ้ามันช่างที่ตายแล้วนะ ข้างตายทั้งตัวแล้วเอาใบบัวมาปิดด้วย ข้างตายทั้งตัว ในพุทธศาสนา เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาแม่จะคลอด เวลาจะจุมติ เห็นช่างเผือกเข้ามาในครรภ์จุมติมาเกิด แล้วเวลาเกิดมาเห็นไหม ในบรรดาสัตว์เดรัจฉาน รอยเท้าช่างใหญ่ที่สุด ในบรรดาสัตว์ ๒ เท้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐ ที่สุด

สิ่งต่างๆ นี้มันประเสริฐเลอเลิศขนาดไหน ถ้าประเสริฐเลอเลิศมา มาเพราะ ความเป็นจริง ถ้าความเป็นจริงมันมีของมัน มันจะเป็นความเป็นจริงของมัน แต่ถ้าไม่มี ความจริงล่ะ เห็นไหม ข้างตายทั้งตัวแล้วเอาใบบัวมาปิด ข้างตายมันคืออะไร? ข้างตาย คือธรรมโอสถ ในใจมันไม่เป็นความจริง มันไม่มีความจริง มันมีแต่กิเลสโอสถ ถ้าเป็น

กิเลสโสดณะ ทำสิ่งใดมันแก้ใจกิเลสในหัวใจของหมู่คณะไม่ได้ มันทำไม่ได้หรอก ถ้ามันแก้ใจสิ่งที่เป็นไปไม่ได้เห็นใหม่

เวลาลูกศิษย์ เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติต้องการละ ต้องการธรรมโสดก็เอาปรีชาติ
 ใจ ธรรมโสดขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีใช่ไหม ธรรมและวินัยนั้นมีอยู่แล้ว
 ใช่ไหม สิ่งนั้นเป็นอะไรล่ะ? ก็เป็นสัญญา ถ้าเป็นสัญญามันจะไปแก้กิเลสได้อย่างไร มัน
 เป็นสูตรสำเร็จเห็นใหม่ สูตรสำเร็จมันแก้กิเลสไม่ได้หรอก แต่! แต่มันเป็นเวรเป็นกรรม
 ของผู้ที่เชื่อถือนะ เป็นเวรเป็นกรรมของผู้ที่เชื่อถือเพราะอะไร เพราะเห็นใหม่

“จิตสงบก็พิจารณากายสิ เวลาจิตสงบก็พิจารณาเวทนา จิต ธรรม พิจารณาได้
 ทั้งนั้นนะ”

แล้วมันฟังแล้วมันจริงไหมล่ะ? มันจริงตามธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้า ของมันตายแล้ว มันเป็นสัญญา

แต่ถ้ามันเป็นสิ่งที่มีชีวิต มันจะพิจารณาอย่างไร? เวลาจิตมันสงบแล้วมันจะ
 พิจารณากายพิจารณาอย่างไร? แล้วกายมันจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร? แล้วเวลาเป็นกาย
 ขึ้นมา มันเป็นกายโดยสัญญา เป็นกายเพราะเหตุใดล่ะ? จิตมันสงบแล้วมันเป็นความจริง
 ไหมล่ะ? ถ้าช่างตายนะ มันพูดไม่เป็นหรอก แล้วมันไม่รู้ด้วยว่าอะไรเป็นกาย อะไรเป็น
 เวทนา อะไรเป็นจิต อะไรเป็นกรรม

แต่ถ้าช่างเป็นๆ ช่างที่มีชีวิตนะ มีชีวิตเพราะอะไร? มีชีวิตเห็นใหม่ คูสิ คูช่างที่มี
 ชีวิตนะ สัตว์ที่มีชีวิตมันกินพืช มันกินพืชต่างๆ พอมันกินเข้าไปมันขับถ่าย ความขับถ่าย
 ของมัน เพื่อประโยชน์กับสภาวะแวดล้อม

สภาวะแวดล้อมมันจะอยู่ได้เพราะสัตว์นะ เพราะสัตว์มันต้องมีสิ่งมีชีวิต พอมี
 สิ่งมีชีวิตมันก็ต้องดำรงชีพของมัน มันต้องหาอาหารของมัน แล้วมันต้องขับถ่ายของมัน
 มูลของมันก็จะไปอยู่กับแผ่นดิน มันจะเกิดพืชใหม่ขึ้นมา มันจะหมุนเวียนของมันไป นี่
 ช่างที่มีชีวิตมันจะไปเป็นประโยชน์กับสภาวะแวดล้อม มันจะเป็นประโยชน์กับทุกๆ
 อย่าง นี่เป็นสัตว์นะ

แต่ช่างตายล่ะ ช่างตายทั้งตัวแล้วเอาใบบัวมาปิด เวลาเอาใบบัวมาปิด พอช่างมันตายมันจะเกิดอะไรล่ะ มันก็เกิดหนอนไง มันก็เกิดแมลงวัน อีแร้งมันจะมาจิกกิน แต่เอาใบบัวมาปิดไว้

ใบบัวคืออะไรล่ะ? ใบบัวคือคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในคือธรรมะมันมีอยู่ มันไม่เป็นประโยชน์กับสิ่งใดเลย สภาวะแวดล้อมนั้นก็ไปไม่ได้

สภาวะแวดล้อมนะ คุณ ถ้าที่ไหนเขาล่าสัตว์ ล่าทุกอย่าง อย่างไม่ ป่าเขานั้นถ้ามันขาดจากสัตว์ พืชมันก็จะไม่เจริญงอกงาม สภาวะแวดล้อมจะเสียหายไปหมด แต่ถ้ามันมีสิ่งที่มีชีวิตอยู่ สภาวะแวดล้อมมันก็จะดีไปหมด

ฉะนั้นสิ่งที่ว่าคำว่า “สัญญา” มันก็ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหมือนกัน เวลาธรรมฟังได้หมด แต่แก้ไขจิตของลูกศิษย์ไม่ได้ แก้ไขของผู้ที่จะภาวนาไม่ได้ พอภาวนาไม่ได้เห็นไหม คุณ ช่างตาย ช่างตายมันก็มีแต่ตัวหนอน ถ้าเป็นอาหารมันก็เป็นอาหารของสัตว์ มันไม่ได้เป็นคุณธรรมในหัวใจ เราจะประพฤติกฎปฏิบัติขึ้นมา มันต้องมีความจริงขึ้นมาจะ ฉะนั้นสิ่งที่ว่าช่างตายทั้งตัวแต่เอาใบบัวมาปิด

แต่ช่างที่เขามีชีวิตนะ ใบบัวนั้นมันเป็นอาหารได้ คำสอนคำสั่งของครูบาอาจารย์มันเป็นประโยชน์กับหัวใจ ถ้ามันเป็นสิ่งที่มีชีวิตนะ คำสั่งคำสอนของครูบาอาจารย์นั้นเราเอามาดำรงชีพได้ แล้วเวลาเรากินเข้าไป อาหารนั้นเป็นอาหาร ไม่ใช่เอาใบบัวนั้นเที่ยวมา...เพราะช่างมันตาย มันไม่รู้จักว่าใบบัวว่ามีประโยชน์หรือไม่ประโยชน์หรอก

แต่ช่างที่มีชีวิตนะ ใบบัวนั้นจะเป็นประโยชน์ มันจะเป็นอาหารได้ ถ้ามันเป็นอาหารได้ เวลากินเข้าไปมันขับถ่ายออกมา ร่างกายนั้นก็เจริญเติบโตขึ้นมา คำสั่งคำสอนของครูบาอาจารย์มันเป็นประโยชน์มาก ถ้าเราเอามาเพื่อประโยชน์กับเรา แต่ถ้าคำสั่งคำสอนนั้นเอามาปิดเอาไว้ เอามาพอกไว้ มันไม่มีประโยชน์อะไรหรอก ไม่มีประโยชน์หรอก เพราะอะไร เพราะมันอยู่ที่คุณสมบัติของช่าง ถ้าช่างมันเป็นมันเป็นประโยชน์ขึ้นมา ถ้าช่างมันตายก็ตัวช่างนั้นมันเน่าเหม็น แล้วใบบัวนั้นมันเป็นประโยชน์กับสิ่งใดล่ะ

เวลาครูบาอาจารย์ของเราเนะ เวลาคำชม คำสั่ง คำสอน เวลาถูกขย เวลาทำนยอ
 ขึ้นมาขัดเข้าไปในก้นเราเนะ แล้วท่านสุบลม โอ้อโฮ มันพองเนะ โอ้อโฮ มันดีใจเนะ แต่ถ้า
 เวลาท่านสอน คำสั่งคำสอนมันเหมือนคำดู คำเ็ดด คำบอกเราให้เป็นคนดี สิ่งนั้นมันกลับ
 เป็นประโยชน์ ถ้าเป็นช่างเป็นเนะ เขาจะเห็นว่าใบบัวก็เป็นประโยชน์

สิ่งที่ว่าใบบัวเนะ รากเหง้าบัวก็เป็นประโยชน์ ใบบัวเอาไว้มันเป็นอาหาร รากบัว
 มันเป็นยา เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศนาว่ากร ท่านบอกเรา ท่านเตือนเรา มันก็เป็นยา
 รากบัว รากเหง้าบัว เอาไปต้มมันเป็นยานะ มันทำให้ร่างกายพ้นจากความเจ็บไข้ได้ป่วย

ครูบาอาจารย์ของเราเหมือนกัน เวลาคำสั่งคำสอนมันก็เพื่อจะแทงกิเลสเราไป
 มันไม่ได้แทงตัวเราเนะ มันแทงกิเลสเรา ถ้ามันแทงกิเลสเราได้เห็นไหม คุณครูบาอาจารย์
 ท่านที่เป็นธรรม ท่านเป็นสิ่งที่มิชีวิตเนะ ท่านจะบอกเราให้เราก้าวเดิน จิตใจเราก้าวเดิน
 เป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป จิตใจเราจะพัฒนาขึ้นไป

ถ้าจิตใจเราพัฒนาขึ้นไปเพราะอะไรละ เพราะธรรมโอสถไป เพราะเหง้าบัวนั้นไป
 เพราะสิ่งที่เป็นประโยชน์นั้นไป ทำให้เราหายจากโรคจากภัย ทำให้เราหายจากกิเลส
 ตัณหาความทะยานอยาก นี่ไงถ้าจิตใจมันเป็นธรรมมันจะเป็นสิ่งที่มิชีวิต แล้วมันจะ
 พัฒนาของมัน จิตใจจะพัฒนาของมัน

แต่ถ้ามันตาย ช่างตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด แล้วอ้างแต่ใบบัวนั้นๆ แล้วตัวมันเน่า
 เหม็นอยู่อย่างนั้น มันไม่เป็นประโยชน์กับใครเลย

สิ่งนี้มันเป็นเรื่องของอำนาจวาสนาของคน อำนาจวาสนาของคนเนะ ถ้าคนมิ
 อำนาจวาสนาจะมีสติมีปัญญา จะทำสิ่งใดก็เพื่อประโยชน์ตนประโยชน์ผู้อื่น ประโยชน์
 ตนต้องให้ได้ก่อน ถ้าประโยชน์ตนไม่ได้ ประโยชน์คนอื่นไม่ได้หรอก

แต่นี้ประโยชน์ตนไม่ได้ แต่เอาใบบัวมาปิดไว้ แล้วก็อ้างแต่ใบบัว อ้างแต่ใบบัว
 แล้วให้คนอื่นมาติเตียนตินินินทาไม่ได้เลย จะเข้ามาทำสิ่งใดไม่ได้เลย อันนั้นมัน
 เป็นประโยชน์กับใครละ

ที่พูดอย่างนี้ เพราะวันนี้มันเป็นวันวิสาขบูชา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 กว่าจะตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เป็นพระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ศาสนา

นี่ก็จะปักหลักลงมาได้ ผู้ที่รื้อค้นมานี้ต้องสร้างบุญญาธิการมาขนาดไหน สร้างบุญญาธิการมาแล้ว เวลาจะตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังจะต้องไปค้นคว้ากับเจ้าลัทธิต่างๆ ๖ ปี เห็นไหม

คูลี เวลาที่ล้มหายจนสลบไปถึง ๓ หน รื้อค้นๆ มา ศาสนานี้ก็ว่ามันจะได้มาเป็นสมบัติของชาวพุทธเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาหาสิ่งนี้ไว้ให้เรา หาสิ่งนี้ไว้เป็นหลักฐานให้เรา แล้วคูลีศาสนานี้ตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานวันวิสาขบูชา มา ๒,๐๐๐ กว่าปี

แล้วถึงพุทธกาล หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านมารื้อค้นท่านมาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจนเป็นรากเป็นฐานขึ้นมา แล้วเราขุมมือเปิดๆ สิ่งใดก็จะมาตักดวงเอาๆ แต่ทำไมไม่ทำให้มันเป็นความจริงขึ้นมาละ ความจริงนะ ช้างเป็นกับช้างเป็นเขารู้กันนะ ช้างเป็นเขามาเห็นข้างตายมันนอนอยู่ เวลาช้างพิการละ เวลาช้างมันพิการ คูลี มันน่าสังเวชใหม่ พอมันพิการมันเจ็บไข้ได้ป่วย เขาก็ต้องรักษามัน

จิตใจของเราถ้ามันยังไม่มีศีล สมาธิ ปัญญา มันข้างตาย มันตายอึดอยู่ในหัวใจเราปฏิบัติไปนะ คูลี เวลาเราภาวนา เคนจงกรม นั่งสมาธิภาวนา หัวทิ่มบ่อเลยละ มันมีแต่ความทุกข์ความยากทั้งนั้นนะ แล้วถ้ามันเป็นความทุกข์ความยากแล้วมันเป็นความดีขึ้นมาได้อย่างไรละ มันมีสติมีปัญญาขึ้นมาได้อย่างไร สมาธิมันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร มันจะเป็นสิ่งมีชีวิตใจ ลูกช้างนะ ลูกช้างมันอยู่ในฝูง มันไร้เดียงสา มันน่ารักนะ มันไร้เดียงสาอยู่ในฝูงนะ

พวกเราก็เหมือนกัน เราไปอยู่กับครูบาอาจารย์ เราเป็นลูกช้าง ถ้าเราเป็นลูกช้างนะ เราจะประพฤติปฏิบัติตัวเราขึ้นมาอย่างไร จิตใจของเรามันจะพัฒนาขึ้นมาได้อย่างไร ถ้าจิตใจมันพัฒนาขึ้นมา มันมีสติมันมีปัญญาของมัน ถ้ามีสติมีปัญญาของมัน จิตใจนี้จะพัฒนา มา ถ้าพัฒนาขึ้นมาละ ครูบาอาจารย์ท่านวางหลักฐานให้เราไว้แล้ว ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาละช้างเป็นกับช้างเป็นเขาจะรู้กัน มันแก้ไขได้ มันเปลี่ยนแปลงได้ มันพลิกแพลงได้

“นี่จิตสงบแล้วพิจารณาภายใน” พิจารณาอย่างไร? เราก็ล้มลูกคลูกหลานใช้ไหม เราก็อยากให้เห็นหน้า เราอยากให้เห็นคนบอกเรา ถ้ามีคนบอกเราเห็นใหม่ แล้วมันจะพิจารณาอย่างไร

ข้างเป็นนะ เขามีเทคนิค เขามีอุบาย เขาไม่บอกตรงๆ หรือ เขาใช้อุบายให้เราฝึกฝน คุณติ เวลาแบบว่าให้ปลากับให้คนเบ็ดไปให้มันตกปลา ตกปลาเป็นแล้วทำเป็นขึ้นมา ตกปลาแล้วได้ปลา มันก็จะรู้ของมัน นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตใจเราสงบแล้วเราพิจารณาภายในเราจะทำอย่างไร ถ้าทำอย่างไรครูบาอาจารย์ท่านรู้หมด แล้วมันจะทำให้จิตใจเราพัฒนานะ ลูกข้างมันจะโตขึ้นมา..โตขึ้นมา..

ถ้ามันข้างตายมันพูดเป็นสูตร พูดเป็นสูตรสำเร็จ เพียงแต่ลูกข้างนั้นมันไร้เดียงสา มันไม่รู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด มันเห็นคนตัวโตกว่าชักนำไปมันก็ไปตามเขา แต่มันไม่เป็นความจริงหรือ ถ้ามันเป็นความจริงนะ เราจะรู้ได้ การประพฤติปฏิบัติมันทันกันได้ โลกนี้ในการศึกษามันทันกันได้ เราต้องทำความเข้าใจความจริงของเราขึ้นมา

ถ้าเราทำความเข้าใจความจริงของเราขึ้นมา เราปฏิบัติของเราขึ้นมา เราจะรู้ของเราพอรู้ของเราขึ้นมา กาลามสูตรไม่เชื่อสิ่งใดเลย มันเชื่อในการประพฤติปฏิบัติของเรา แล้วมันก็แปลกใจด้วย แปลกใจว่าเราปฏิบัติเป็นอย่างนี้ ทำไมสิ่งที่เขาพูดออกมามันไม่เป็นอย่างที่เรารู้เลย

สังเกตได้ไหม เวลาเราฟังเทศน์นะ ถ้าเทศน์ปฏิบัติ เริ่มต้นผู้ที่ศึกษาทางปริยัติมา จะเข้าใจ เราศึกษา เราอ่านของเรามา นะ ธรรมวินัยอ่านแล้วซาบซึ้งมาก แล้วเวลาพระเทศน์ให้ฟังก็ยิ่งซาบซึ้งใหญ่ แต่พอเราไปฟังเทศน์พระกรรมฐานนะ เราจะงงเลย เราจะไม่เข้าใจ แต่พอเราฟัง เราตั้งสติของเรา แล้วพยายามใช้ปัญญาของเรา จนมันคุ้นเคย จนมันเข้าใจ มันฟังธรรมโดยเนื้อธรรมแล้ว มันจะซาบซึ้งหัวใจ

แล้วย้อนกลับไปฟังเทศน์ปริยัติสิ เราก็เริ่มงงแล้วนะ ทำไมมันฟังแล้วมันไม่รู้เรื่อง แต่ทำไมเมื่อก่อนมันรู้ละ ทำไมเมื่อก่อนว่าดี แล้วพอมานั่งฟังเทศน์กรรมฐานก็ว่าไม่เข้าใจ แต่พอมานั่งเข้าใจในเทศน์กรรมฐานแล้วนะ ย้อนกลับไปฟังเทศน์ปริยัติ เราจะงงแล้ว มันไม่มีน้ำหนัก ไม่มีสิ่งใดเลย

นี่ก็เหมือนกัน เหมือนกันที่ว่าถ้าหัวใจเราปฏิบัติได้แล้ว เราจะเข้าใจเรื่องนี้ จากปริยัติมาเป็นปฏิบัติ พอเริ่มปฏิบัติขึ้นมามันก็มีความจริงในหัวใจเราขึ้นมา พอมีความจริงในหัวใจเราขึ้นมา เราพิสูจน์ได้เลย อะไรผิดอะไรถูก

สิ่งใดถ้ามันเป็นกระแสสังคม เป็นกระแสโลก รับฟังไว้แล้วพิสูจน์ก่อน อย่าเพิ่งเชื่อๆ ถ้าเราปฏิบัติไปแล้วถ้ามันเข้ากันได้ มันเป็นความจริงขึ้นมา เหมือนเราฟังเทศน์ปฏิบัติขึ้นมาเห็นใหม่ มันจะชี้เข้ามาในหัวใจของเรา พอมันชี้เข้ามาในหัวใจของเรา เรามีความรู้สึก มีความละเอียด มีหิริ มีโอตตปปะ มีความละเอียด มีความเกรงกลัว มันจะเริ่มมีการกระทำ

ถ้ามีการกระทำขึ้นมา พอมีศีล สมาธิ ปัญญา มันเป็นความจริงขึ้นมา เรารู้ได้แล้ว แล้วเราจะก้าวเดินต่อไปให้เป็นคุณประโยชน์กับเรา มันจะเป็นคุณประโยชน์กับเรา นะ ถ้าเราทำตามความเป็นจริง

ทรัพย์สมบัติจากภายนอก เราหามาเพื่อดำรงชีวิต ทรัพย์สมบัติของเราจากภายใน เวลาจิตมันมีวิชาเห็นใหม่ นี่ผลของวิญญูะ เวลาคนเวียนตายเวียนเกิด ผลของวิญญูะ เราเกิดมาจะไม่สมความปรารถนา สิ่งที่ยากได้อยากเป็นมันก็ได้ไม่ถึง สิ่งที่ไม่ต้องปรารถนามันก็มีมากับเราเห็นใหม่

ผลของวิญญูะเราเลือกไม่ได้ เพราะมันเป็นเวรเป็นกรรมที่เราเกิดมาร่วมกัน ฉะนั้นพอเราเกิดมาร่วมกัน มันเป็นผลประโยชน์ของเรา มันเป็นผลประโยชน์คือถ้าจิตใจเราเป็นความจริง จิตใจเราปฏิบัติจริง มันจะเกิดอริยทรัพย์จากภายในหัวใจของเรา

ถ้าหัวใจเราเกิดมีอริยทรัพย์ เป็นโสดาบัน เป็นสกิทาคามี เป็นอนาคามีขึ้นมา มัน เป็นสมบัติของใคร? มันเป็นสมบัติของเรา ฉะนั้นสิ่งที่เราเกิดมา ผลของวิญญูะ ผลของวิญญูะคือสังคม ฉะนั้นเราจะเอาสังคมเป็นใหญ่ เราจะเอาสภาวะแวดล้อมเป็นใหญ่ หรือเราจะเอาความเป็นจริงในหัวใจเราเป็นใหญ่ ถ้าเราเอาความเป็นจริงในหัวใจของเราเป็นใหญ่ ในการประพฤติปฏิบัติ เราต้องปฏิบัติตามความเป็นจริงนั้นขึ้นมา

ฉะนั้นสิ่งที่เป็กระแสสังคมนั้นเราไม่ปฏิเสธ กระแสสังคมคือกระแสสังคม ใครจะปฏิเสธมันได้ เพียงแต่ว่ารูป รส กลิ่น เสียง ไม่ใช่กิเลส กระแสสังคมนะ เสียงที่เขาทำ

ขึ้นมา สิ่งต่างๆ ที่เขาสรางเป็นกระแสดขึ้นมา มันเป็นกิเลสหรือเป็นธรรมละ มันไม่ได้เป็นอะไรทั้งสิ้น มันเป็นกระแสดังคม มันเป็นเสียง มันเป็นสื่อ มันเป็นอย่างๆ

แต่ถ้าจิตใจของเรามีสติปัญญาเห็นไหม รูป รส กลิ่น เสียง ไม่ใช่กิเลส แต่มันจะเป็นกิเลสต่อเมื่อเราเชื่อ มันจะเป็นกิเลสต่อเมื่อเราแสวงหา มันจะเป็นกิเลสต่อเมื่อเรากินเหยื่อ ฉะนั้นรูป รส กลิ่น เสียง ไม่ใช่กิเลส แต่หัวใจเราต่างหากเป็นกิเลส รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร

จิตใจของเรามันมีกิเลสอยู่แล้ว มันมีความแสวงหา ความอยากประพฤติปฏิบัติ มีความอยากได้ธรรมะ แล้วเวลาเขาเอารูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมารเอามาล่อเรานะ แล้วเราก็เชื่อไปๆ มันเป็นประโยชน์กับใครละ? มันไม่เป็นอะไรเลย มันเป็นเพราะเราเองต่างหากไม่มีจุดยืน เราเองต่างหากไม่ได้ตรวจสอบหัวใจของเรา

ถ้าเรามีจุดยืนในหัวใจของเรา เราต้องพิสูจน์ก่อน พิสูจน์ว่ากระแสดังคม สิ่งต่างๆ ที่เป็นสื่อต่างๆ มันเป็นความจริงหรือเปล่า? ถ้ามันเป็นความจริง มันก็เป็นความจริงของเขา ไม่ใช่ความจริงของเรา

ความจริงของเรา เราปฏิบัติของเราขึ้นมา เราจะพิสูจน์ได้ว่ามันจริงหรือไม่จริง ขึ้นมาทันทีเลย ถ้ารูป รส กลิ่น เสียง มันเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร แล้วมารในหัวใจเราก็คือ ถ้ามารในหัวใจของเรามี ตรงนี้ต่างหากมันถึงเป็นความจริง มันอยู่ที่ตรงนี้ต่างหาก

ถ้าตรงนี้เกิดขึ้นมา เราตั้งสติของเราขึ้นมา แล้วเราพยายามฝึกของเราขึ้นมา ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ สมาธิอบรมปัญญาก็ได้ ถ้ามันเกิดกระบวนการตามความเป็นจริงขึ้นมาแล้วนะ ใจที่ว่าช่างเป็นช่างตายเดียวเราก็พิสูจน์กันได้ เราพิสูจน์ได้เลย เราพิสูจน์จากความเป็นจริงๆ ตัวเป็นๆ ในใจเรานี้ ตัวเป็นๆ สติ สมาธิ ปัญญา เป็นๆ เดียวนี้ เป็นปัจจุบันนี้ เพราะเวลามันเป็นความจริงขึ้นมามันรู้ได้หมดเลย แต่นี่เพราะตัวเป็นๆ มันไม่มี เราถึงไปตื่นกระแสดเห็นไหม

ข้างตายนะ กลิ่นเหม็นเน่ามันขจรกระจายไปทั่วนะ แต่ไบบัวนั้นพยายามจะปกปิดกลิ่นนั้นไว้ แล้วพวกเรานะ พวกเราเป็นไปกับกระแสเขาทำไม ถ้าพวกเราไม่ไปตามกระแสเขา สิ่งนั้นก็สิ่งนั้นไซ้ใหม่ หน้าที่ของเราทุกคนก็อยากประพฤติปฏิบัติ

วันนี้วันสำคัญทางพุทธศาสนา ถ้าพูดถึงวันสำคัญทางพุทธศาสนา ศาสนาพุทธเห็นใหม่ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุขไปแล้วนะ สมัยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คูสิ เอตทัคคะ ๘๐ องค์ ไปหมดแล้วนะ ฉะนั้นสิ่งที่เราเกิดมาถึงพุทธกาล ถ้าวันนี้วันสำคัญทางพุทธศาสนา พุทธศาสนาอยู่ที่ไหน พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ถ้าพุทธศาสนาตามความเป็นจริง ถ้าจิตใจของเรามันเป็นจริงขึ้นมา เป็นจริงขึ้นมาเพราะเหตุใด? เป็นจริงขึ้นมาเพราะอะไร? เพราะปัญญาอบรมสมาธิ สมาธิอบรมปัญญา ถ้าจิตใจหมายถึงพุทธะ เวลาจิตมันสงบเป็นสัมมาสมาธิ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ถ้าผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เพราะมันตื่น มันเบิกบาน มันถึงมีสติ มันถึงมีปัญญา

ถ้ามันตื่น มันเบิกบาน มันมีสติ มีปัญญา ขึ้นมาแล้วนะ แล้วมันจะใคร่ครวญหัวใจเราอย่างไร พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” จิตใจสงบขึ้นมาก็เห็นร่มเงาของจิตมันมีสติปัญญาขึ้นมา มันเบิกบานต่อเมื่อมันจะแสวงหา เบิกบานต่อเมื่อมันจะออกไปพิจารณาให้มันเป็นวิปัสสนา

วิปัสสนาเห็นใหม่ พอวิปัสสนาขึ้นมา วิปัสสนาในอะไร? ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม แล้วเวลามันเบิกบานแล้วมันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันสะท้อนหัวใจขึ้นมา มันรู้ได้เลย รู้ได้ว่าถ้าจิตสงบก็พิจารณากายสิ จิตสงบก็พิจารณาเวทนาสิ จิตสงบก็พิจารณาธรรมสิ แล้วพิจารณาอย่างไรล่ะ? มันจะพิจารณาอย่างไร? ก็พิจารณาแบบสูตรสำเร็จ แบบข้างตาย

แต่ถ้าพิจารณาความจริงเห็นใหม่ เวลาเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เวลามันรู้มันเห็นขึ้นมามันสะท้อนหัวใจ สะท้อนหัวใจนี้ไปบอกข้างตายข้างมันยังไม่รู้ละ มันนอนตายอยู่อย่างนั้น ตัวนอนเต็มท้องข้าง ไปบอกมันเลยว่า ถ้าผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแล้วมันจะทำอย่างไรต่อไป เขาไม่รู้อะไรกับเราหรอก เขาไม่รู้

เพราะถ้าเขารู้เขาก็เป็นช่างเป็น ถ้าช่างเป็นขึ้นมามันมีการเคลื่อนไหว คุณสิ เวลาช่างมันหาอาหารของมัน เวลามันเหยียบย่ำไปตัวมันใหญ่ เสียงมันดังนะ แต่ช่างตายมันนอนนิ่ง แล้วนุ่มนวล โอ้โฮ มารยาทสุดยอด

จิตใจของเรา ถ้ามันผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มันรู้ได้ แล้วมันพิจารณาของมันไปนะ พอมันพิจารณาเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม แล้วพิจารณาไปแล้วมันหลุดไม่หลุดมือ เวลาจิตของเราเห็นใหม่ เจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ

จิตของคนนะ สมาธิมันมีเจริญแล้วเสื่อม แต่ถ้าไม่มีสมาธินะ จิตมันไม่มีสมาธิขึ้นมา การเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันเห็นโดยสัญญาอารมณ์ เห็นโดยจินตมยปัญญาที่มี จิตใจของคนมันลึกลับซับซ้อนมาก จิตใจของคน จิตใจของสัตว์โลก ลึกลับซับซ้อนเพราะอะไร? เพราะการเกิดการตายไม่มีต้นไม่มีปลาย

คำว่า “ไม่มีต้นไม่มีปลาย” ดีก็ทำ ชั่วก็ทำ พอดีก็ทำชั่วก็ทำมันก็เป็นพันธุกรรมทางจิต เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เดียวก็ดี เดียวก็ร้าย เวลามันดีขึ้นมา มันดีสุดๆ นะ เวลาดีขึ้นมาเห็นใหม่ คุณสิ คนมีฐานะเวลาดีขึ้นมาจะแจกทรัพย์สมบัติเลย จะออกบวช มีเงินเท่าไรจะแจกหมด ทรัพย์สมบัติไม่เอาแล้ว ทรัพย์สมบัตินี้เป็นของโลก จะเอาอริยทรัพย์ เวลาบวชไปแล้วขึ้นมาภาวนานะ ถ้าไปรอดก็ดีไป ถ้าไปไม่รอด เวลาจิตใจของคนเวลามันดี

เวลามันร้ายล่ะ เวลามันร้ายขึ้นมามันจะเอาแต่ได้ของมันเลยล่ะ เอาแต่กิเลสตัณหา ความทะยานอยาก เห็นใหม่ จิตใจของคนเดี๋ยวก็ดี เดียวก็ร้าย แล้วเวลาเราทำความสงบของใจเข้ามา มันพ้นจากดี เดียวดี เดียวร้ายขึ้นมา ให้มันเป็นสัมมาสมาธิ ถ้าสัมมาสมาธิแล้วเรารักษาขึ้นมา ละล้าละลังนะ เดียวเจริญแล้วเสื่อม เดียวเสื่อมแล้วเจริญ เวลาเจริญขึ้นมามีหลักมีเกณฑ์ เวลาเสื่อมไปคอตกเลย แล้วเวลามันเป็นสมาธิขึ้นมาแล้วนะ เวลาพิจารณากาย เวทนา จิต ธรรม

อย่างสูตรสำเร็จอย่างที่เขาพูดกัน “จิตสงบก็พิจารณาสี เดียวก็ผ่านกาย เดียวก็ผ่านเวทนา เดียวก็ผ่านจิต ผ่านธรรม”

มันผ่านอย่างไร? มันผ่านอย่างไร? เพราะช่างมันตาย พอมันผ่านแล้วก็ให้ค่ากัน
เดี่ยวเดอะเดี่ยวธรรมะมันจะออกทะเล เดี่ยวธรรมะโจรสลัดมันจะปล้น

เราทำของเราให้ตามความเป็นจริงของเราขึ้นมา พอจิตมันสงบ พอมันออกรู้ พอ
ออกพิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรม พอพิจารณาเข้าไปแล้วมันก็
มีการกระทำ มีการกระทำปัญญามันก็หม่น ปัญญาหม่นจิตมันก็หม่น จิตมันก็เคลื่อน พอ
จิตมันเคลื่อนขึ้นไปเคลื่อนด้วยอะไร เคลื่อนด้วยมรรคญาณ มันจะเคลื่อนเพื่อชำระล้าง
ของมัน พอชำระล้างขึ้นมา พอทำงานไปแล้ว คุณติ ในเครื่องยนต์ต่างๆ เวลาทำสิ่งใดไป
มันมีอายุของมันนะ มันต้องเปลี่ยนสายพาน มันต้องเปลี่ยนน้ำมันเครื่อง มันต้องเปลี่ยน
ทุกอย่าง เพราะแม้แต่เครื่องยนต์มันยังมีอายุใช้งาน

แล้วเวลาจิตของเราเนะ เวลามันสงบขึ้นมา มันพิจารณาขึ้นมามันไม่มีอายุการใช้งาน
เลยหรือ? มันเป็นจริงตลอดไปเลยหรือ? มันเป็นไปได้หรือ! มันเจริญแล้วเสื่อม
เห็นไหม

พอมันเจริญขึ้นมา มันดิงามขึ้นมา คุณติ เวลาจิตมันสงบแล้ว เห็นกาย เห็นเวทนา
เห็นจิต เห็นธรรม แล้วมันพิจารณาของมันไป เหมือนเครื่องยนต์ เครื่องยนต์ติดเครื่อง
แล้วมันจะมีกำลังของมัน มันจะเป็นประโยชน์ของมันแล้วมันจับเคลื่อนของมันไป แล้ว
ใช้งานมันไปสักพักเห็นใหม่ น้ำมันมันก็หมด ทุกอย่างมันก็ต้องมาซ่อมแซมของมัน

จิตของเราที่เหมือนกัน จิตของเราเวลามันสงบขึ้นมาแล้ว มันเห็นกาย เห็นเวทนา
เห็นจิต เห็นธรรม มันพิจารณาไป ถ้ามันดี โอ้อโฮ มันสดชื่น มันดิงามมาก มันจะมี
ความสุขความสงบระงับของมัน แต่เวลามันใช้ไปแล้วนะ สิ่งนั้นก็สึกหรือ นี่ไงสึกหรือ
อะไร? สมาริก็สึกหรือ สติก็สึกหรือ พอสึกหรือขึ้นมามันก็ล้มลุกคลุกคลาน พอล้มลุก
คลุกคลานมันก็ต้องกลับมาทำความสงบของใจ กลับมาสร้างเห็นใหม่ น้ำมันเครื่องก็ต้อง
ถ่าย สายพานอะไรที่มันชำรุดแล้วก็ต้องเปลี่ยน เปลี่ยนใหม่ก็กลับเข้าไปทำใหม่ พอกลับ
เข้าไปทำใหม่มันก็ใช้ปัญญาของมันขึ้นไป

มันทำของมัน ฝึกฝนของมัน นี่ไง ช่างเป็นๆ เขารู้วิธีการ เขารู้จักวิธีการนะ งวง
นะมันจะไปเอาอาหารมากินอย่างไร กินเข้าไปแล้วมันต้องมีน้ำหนักแคลไหนดมันถึงอิม

เต็มของมันขึ้นมา ถ้ามันอึดเต็มของมันขึ้นไปแล้วนะ เวลามันขับถ่ายออกมา มันมีประโยชน์กับสาธารณะ ประโยชน์กับสิ่งต่างๆ

พอปฏิบัติขึ้นมา เวลาผู้ที่ปฏิบัติเป็น โอ้โฮ มันอยากเทศน์อยากสอน มันจะถ่าย ถ้ามันถ่ายขึ้นมาละ มันถ่ายรดตัวเองมันจะไม่มีประโยชน์อะไรนะ ถ้ามันถ่ายมันก็เป็นประโยชน์

ครูบาอาจารย์ท่านจะควบคุมดูแล เวลาใครอยากเทศน์อยากสอน ท่านจะบอกว่า “ยังไม่ต้องเทศน์หรือก เทศน์สอนตัวเองให้ได้ก่อน เทศน์เอาใจตัวเองให้ได้ก่อน” สงบระงับไว้ แล้วพิจารณาของเราเข้ามา เทศน์ไปทำไม? เวลาเทศน์ออกไปแล้วนะ พลังงานของเรา เราใช้ไปแล้ว พอใช้ไปแล้วนะ ยังมาวิตกกังวลอีกนะ วิตกกังวลว่าพูดไปแล้วมันจะบาดหมางใครไหม พูดไปแล้วมันจะถูกจะผิดไหม เพราะ! เพราะเรายังไม่รู้จริง เวลาภาวนาไปมันจะเห็นของมัน มันจะรู้ของมัน ก็รู้แค้รู้ ก็แค้รู้ มันยังไม่ได้ฆ่ากิเลส

ถ้ามันฆ่ากิเลสละ กระบวนการมันจะต่อเนื่องไป จิตสงบแล้วพิจารณาชำ้มันก็ปล่อย พอปล่อยมันเป็นตทั้งคปทาน คำว่า “ตทั้งคปทาน” คือมันปล่อย แต่กิเลสไม่ตาย กิเลสมันเหนียวแน่น กิเลสเห็นใหม่ คุณิ จิตนี้ผลของวิญญูๆ จิตที่มันตายเกิดตายเกิดมันไม่มีต้นไม่มีปลาย มันซบซ้อนมาขนาดไหน แล้วแก่นของกิเลส กิเลสมันอยู่ มันเป็นอนุสัย มันนอนเนื่องมากับใจนะ คุณิเวลาใจหามัน ทำสมาธิขึ้นมาก็เกือบเป็นเกือบตายแล้วเวลาจะฆ่ามัน พอไปปฏิบัติกิเลสมันก็เอาคอพาดเชียงเลยนะ เรามาถึงธรรมโอสถก็ชัดเลยนะ โอ้โฮ กิเลสตายคืนพราดๆ ต่อหน้าเลย

นี่คือความคิดความเห็น ความนึกไป แต่ถ้าเป็นจริงนะ กิเลสนะ เวลาหลวงตาท่านพูดนะ ว่าเราคิดว่าอวิชชามันเป็นยักษ์เป็นมาร แต่พอเจอตัวจริงเข้ามานี้ละ โอ้โฮ มันอ้อยสร้อย มันนุ่มนวลยิ่งกว่านางสาวจักรวาลอีก คิดคุณิของที่มันสวยงาม ที่มันน่ารักขนาดนั้น ใครจะไปทำลายมัน ก็ไปยอมจำนนกับมันไป เวลาภาวนาไปแล้วนะ ก็ไปยอมจำนนกับกิเลสละ “อ้อ กิเลสเป็นกรรมเนาะ กรรมเป็นกิเลสเนาะ อ้อ มันเป็นอันเดียวกันเนาะ มันเป็นมรรค ผล นิพพานเนาะ” แล้วมันก็นอนจมอยู่กับกิเลส กิเลสมันไม่ปล่อยให้เราไปง่ายๆ หรือ

ฉะนั้นสิ่งที่เราจะเอาชนะ เราจะฆ่ากิเลส มันเอาชนะตนเอง ความจะเอาชนะเรา นะ ความจะเอาชนะเรา สรรพสิ่งนี้เป็นเราหมดเลย ความดีความชอบเป็นของเราหมดเลย แล้วเรากลับทำลายใหม่? เราไม่กล้าทำลายอะไรเลย เพราะมันเป็นเรา มันเป็นส่วนดีของเรา มันเป็นปัญญาของเรา มันเป็นวิฤทธิภาวะของเรา เราสู้เราเห็นไปหมดเลย นี่ไง จะพิจารณาซ้ำๆ ไป พอซ้ำเข้าไปมันจะเริ่มชัดเจน เริ่มปล่อยวาง

การปล่อยวางแล้วนะ ซ้ำแล้วซ้ำเล่า การทำนาทำในที่เดิม เรามีนาอยู่เราก็ทำนาของเรา ปีแล้วปีเล่า ปีละ ๓ หน ๔ หนเราก็ทำนาในที่เดิมของเรา ถ้าสิ่งที่เป็นประโยชน์กับเรามันเกิดขึ้นมา เรามีความชำนาญมากขึ้น เราเกี่ยวข้าว ยิ่งจนเราจะมีข้าวมีอาหารเต็มไปหมดเห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน เวลาวิปัสสนาไปรอบหนึ่งมันก็เกิดปัญญา ปัญญาเกิดรอบหนึ่ง ถ้ามันปล่อยวางได้ ตทั้งหมดปล่อยวางได้มันก็เกิดปัญญา เกิดการแยกแยะ เกิดความชำนาญงานของมัน ทำซ้ำเข้าไปนะพิจารณาแล้ว พิจารณากาย เวทนา จิต ธรรม ถ้าเวทนาไม่เป็นเรา เราไม่เป็นเวทนา เวทนาเกิดจากจากสิ่งใด พิจารณาแล้วมันปล่อย ปล่อยก็ซ้ำรอบหนึ่งๆ ทำบ่อยครั้งเข้าๆ การชำนาญการของมันเห็นใหม่ ความชำนาญการของมันถึงที่สุดแล้วเวลามันขาด นี่ไงเวลาขาด กายขาด เวทนาขาด จิตขาด ธรรมขาด

เวลาขาดนะ ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕ มันไม่ใช่ทุกข์ ไม่ใช่เรา ไม่ใช่สิ่งใดๆ เลย แต่สิ่งที่เป็นเราๆ เห็นใหม่ คุณิ รูป รส กลิ่น เสียง ไม่ใช่กิเลสเห็นใหม่ กิเลสตัดหาความทะยานอยากของเราไปยึดมันมันถึงเป็นกิเลส

ชั้น ๕ ก็เหมือนกันเห็นใหม่ ชั้น ๕ เป็นเรา เราเป็นชั้น ๕ ชั้น ๕ เป็นทุกข์ ทุกข์เป็นชั้น ๕ เวลาเรายึดมันก็เป็นทุกข์ไปหมดนะ แต่เวลากิเลสมันขาดไปแล้ว ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕ แล้วทุกข์มันอยู่ที่ไหนล่ะ? ใครเป็นคนทุกข์ล่ะ? แล้วทุกข์เวลามันขาดออกไป มันขาดออกไปอย่างไรล่ะ เวลามันชำระล้างแล้ว อะไรชำระล้างมันล่ะ เวลามรรคญาณมันเกิดขึ้นมันเกิดขึ้นอย่างไร

นี่ไงถ้าข้างเป็นๆ นะ เขาบอกเทคนิคกัน เขาจะชักจูงกันไป มันจะเป็นประโยชน์นะ เราเป็นลูกข้าง เราเป็นชาวพุทธ เราเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ถ้าเทคนิคสิ่งที่มีชีวิต มี

การสืบต่อ มีการพัฒนาขึ้นไป มันก็จะ เป็นความจริงขึ้นมา ไม่ใช่ข้างตาย! ข้างตายมันเป็นสูตร พวกเป็นสูตรไม่ใช่พวกธรรมดา พวก! พวกเป็นสูตร แล้วมีเนื้อหาสาระใหม่ เพราะมันไม่มีเนื้อหาไม่มีสาระ มันก็เลยมีแต่กลิ่นเหม็นใจ แต่เอาใบบัวปิดไว้ อ่างแต่ใบบัวๆ นั่นล่ะ แต่ความจริงมันอยู่ไหนล่ะ

ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา มันจะหวั่นไหวกับสิ่งใด ในเมื่อมันมีความจริงในหัวใจ เทคนิควิธีการมันก็รู้ของมันไปหมด แล้วมันจะไปหวั่นไหวกับสิ่งใด คุณิ เวลาเรามีปัญหา เราเจอวิกฤติ เจอสิ่งใดๆ เราแก้ไขของเราได้หมดนะ เพราะเรามีปัญญา แต่ถ้าคนไม่มีปัญญาล่ะ เจอสิ่งใดมันก็เก้อๆ เจินๆ แล้วทำอะไรไม่ได้เลย นั่นมันคืออะไรล่ะ นั่นก็คือมันไม่มีชีวิต มันไม่มีความจริงของมันขึ้นมา ถ้ามันมีความจริง มันมีชีวิต มันก็พัฒนาของมันต่อไปนะ

คุณิ กระบวนการเริ่มที่มันจะพัฒนาของมันขึ้นมา แล้วพัฒนาขึ้นไป คุณิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาวิมุตติสุข วิมุตติสุข มันมาอย่างไร? มันมานะมันต้องมีพื้นฐานมา มันมีพื้นฐานขึ้นมา มันจะมาจากฟ้าหรือ นี่ความจริงมันเกิดขึ้นมา ถ้ามันสงบมันจะพัฒนาของมันต่อไป ถ้าพัฒนาต่อไปมันพัฒนาอย่างไร? ถ้ามันพัฒนาเห็นใหม่ คุณิ กระบวนการของมัน มันต้องถึงที่สุด พอถึงที่สุดแล้ว มันถึงเป็นความจริงเต็มส่วน

ถ้าความจริงยังไม่เต็มส่วน รู้ได้แค่นี้ละ ถ้ารู้ได้แค่นี้มันก็พูดได้แค่นี้ คนทำสมาธิไม่เป็นพูดเรื่องสมาธิไม่ถูก คนภาวนาไม่เป็นพูดถึงเรื่องการใช้ปัญญาผิดหมด

แต่เวลาคนที่ทำสมาธิเป็น แล้วใช้ปัญญาเป็น มันก็ก้าวเดินเข้ามาเป็นขั้นตอนของมัน พอเป็นขั้นตอนของมันแล้วขั้นตอนต่อไปล่ะ ขั้นตอนนี้มันจบแล้วหรือ ขั้นตอนนี้มันยังไม่จบเพราะอะไร? เพราะกิเลสอย่างละเอียดในหัวใจยังมีอีกมหาศาล ถ้ากิเลสในหัวใจยังมีอีกมหาศาลเราจะทำอย่างไร? ถ้าเราทำอย่างไรเห็นใหม่ แล้วแนะนำอย่างไร? ก็พิจารณาภายใน

“จิตสงบแล้วก็พิจารณาภายใน พอมันผ่านภายใน ผ่านเวทนา ผ่านจิต ผ่านธรรม...”

แล้วมันผ่านอย่างไรล่ะ? มันผ่านอย่างไร?

ก็ผ่านแบบกลืนใจ กลืนมันเหม็นมันก็ผ่านแบบได้กลืนมา มันกระทบจุมกมามัน ก็นี้กว่ารู้ใจ

แต่ถ้ามันผ่านจริงมันบอกได้ การบอกได้เห็นใหม่ ถ้าจิตสงบแล้วนะ ถ้ามัน พิจารณาขึ้นมามันก็เป็นขั้นอย่างหยาบ ขั้นอย่างกลาง ขั้นอย่างละเอียด แล้วขั้น อย่างกลางมันพิจารณาอย่างไร? มันรู้มันเห็นของมันอย่างไร?

การรู้การเห็นของเราละ สิ่งที่มีชีวิต มันมีความรู้สึกนึกคิด มันจับต้องได้ ใจของ เราเห็นใหม่ เรายังเป็นคนที่มีชีวิตอยู่ เรายังพยายามก้าวเดิน พยายามแสวงหาอยู่ ในเมื่อ เรายังก้าวเดินเรายังแสวงหาอยู่ มันยังมีสติควบคุมตัวเองอย่างไร ถ้ามีสติควบคุมตัวเอง ขึ้นมา จิตมันจะมีหลักมีเกณฑ์ของมัน เพราะเหตุใด? มีหลักมีเกณฑ์เพราะสติไง ถ้ามีสติ นะ มีคำบริกรรมขึ้นมามันมีหลักเกณฑ์ขึ้นมา

มีสติเห็นใหม่..สติมีจลา สัมมาสติ มีจลาสติ

สมาธิ...มีจลาสมาธิ สัมมาสมาธิ

ขนาดนี้เราผ่านมาแล้วมันยังเป็นมีจลาอีกหรือ?

เป็นมีจลาในขั้นตอนที่เรากำลังต่อสู้กันอยู่นี้ ถ้ามันเป็นสัมมา มันเป็นความ ถูกต้องทั้งหมด เราก็จะทะลุทะลวงกิเลสให้มันตายต่อหน้าเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป แล้วนี่ สิ่งที่เราทะลุทะลวงขึ้นมา เราพิจารณาขึ้นมา กาย เวทนา จิต ธรรม จนปล่อยมันขึ้นมาว่า ขั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ขั้น ๕ นั่นมันเป็นประสบการณ์ขั้นหนึ่ง

ประสบการณ์ขั้นต่อไปละ มันมีความละเอียดลึกซึ้งกว่านั้น กิเลสที่มันละเอียด กว่านั้น ลึกซึ้งกว่านั้น ในกระบวนการกลดลงของมันก็ต้องลึกซึ้งกว่านั้น พอลึกซึ้งกว่า นั้นเราจะพิจารณาอย่างไร คูสิ เรามีเงินอยู่จำนวนหนึ่ง แล้วสินค้าที่มันแพงกว่านั้น มีค่า มากกว่านั้น เราจะเอาเงินจำนวนนี้ไปซื้อเขาๆ จะให้เราได้ใหม่ นี้กิเลสอย่างหยาบ กระบวนการของมรรคญาณที่มันอย่างหยาบมันได้ชำระล้าง จำนวนเงินมันมีเท่านี้

แล้วจำนวนเงินมีเท่านี้ไง โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล แล้วโสดาปัตติมรรคจะ เป็นสภิกษาคามีผลได้อย่างไร? โสดาปัตติมรรคเวลาประพฤติปฏิบัติไปมันจะเกิดสภิกษาคา

มีผล มันเป็นไปไม่ได้หรือก จำนวนมันไม่เท่ากัน จำนวนของเงินกับราคาสินค้ามันไม่เท่ากัน มันซื้อขายแลกเปลี่ยนไม่ได้ มันจะซื้อขายแลกเปลี่ยนได้ต่อเมื่อจำนวนมันเท่ากัน สินค้าชนิดเดียวกัน แล้วมันซื้อขายแลกเปลี่ยนได้ มันทำกระบวนการจบสิ้นแล้วมันก็ซื้อขายแลกเปลี่ยนได้อีกชั้นหนึ่ง

แต่อีกชั้นต่อไปมันก็ต้องทำความสงบให้มากขึ้น ในสัมมาสมาธิ ในชั้นปัญญาให้ละเอียดลึกซึ้งมากขึ้น พอมากขึ้นมันก็จะทะลุทะลวงเข้าไปสู่กิเลสอย่างกลาง พออย่างกลางก็พิจารณาชำเห็นใหม่ มันมาอย่างไรละ คุณิ กิเลสอย่างหยาบเรามาแล้ว มามันด้วยมรรคญาณ แต่กิเลสอย่างละเอียดมันก็ใช้อยู่ไรละ? มันก็ผ่านมาในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม

แต่ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม ที่มันละเอียดลึกซึ้งกว่า ที่มันละเอียดลึกซึ้งกว่าเพราะกิเลสมันละเอียดกว่า กิเลสละเอียดกว่ามันก็ใช้สิ่งที่ละเอียดกว่านี้เข้ามาเพื่อดำรงชีวิตของกิเลสไว้ เพื่อไม่ให้เรามา มัน พอไม่ให้เรามาเห็นใหม่ ถ้าเราจะมา มันจะทำลายกิเลสอย่างกลางนี้ เราก็ต้องทำให้สติให้สมาธิของเราเข้มแข็งให้มากขึ้น พอเข้มแข็งมากขึ้นมันมีกำลังมากขึ้นมันมีปัญหาขึ้นมา ปัญญามันจะละเอียดลึกซึ้งขึ้น ถ้าละเอียดลึกซึ้งขึ้นมันก็แยกแยะเห็นใหม่

ถ้าพิจารณากายนะ พิจารณากายขั้นแรกมันจะเป็นปฏิกุศลโสโครก มันเกิดการเป็นไตรลักษณ์ มันปล่อยวางเข้ามา ถ้าพิจารณาชำเข้าไปมันเป็นอีกชั้นตอนหนึ่ง มันกลับไปสู่สถานะเป็นธาตุ เป็นน้ำ เป็นดิน เป็นลม เป็นไฟ ถ้าพิจารณาชำเข้าไปเห็นใหม่พิจารณาชำ พอพิจารณามันจะรู้จะเห็นของมัน แล้ววิวัฒนาการของมัน มันจะเกิดขึ้นมา วิวัฒนาการเกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาเพื่ออะไร? เกิดขึ้นมาเพื่อจิตให้มันคง เพื่อให้จิตมันมีกำลังของมัน พอจิตมีกำลังของมันแล้วมันใช้ปัญญาเห็นใหม่

ปัญญาเกิดจากอะไร? ปัญญาเกิดจากจิต จิตเกิดจากอะไร จิตเกิดจากภวานามย ปัญญา ปัญญาเกิดจากการภavana ภวานานี้เกิดจากจิต แล้วมันกลับมาชำระล้างจิต ชำระล้างจิต จิตมันไปติดข้องในสิ่งใด จิตมันมีสิ่งใดในหัวใจของมัน พิจารณาชำแล้วชำเล่า มันก็ปล่อยอีกละ

การพิจารณา กระบวนการของมันมันจะมีการปล่อย ปล่อยจนมีความชำนาญของมัน แต่ถ้ามันขีปปาปัญญา พิจารณาหนเดียวครั้งเดียวแล้วมันจะทะลุทะลวงไปได้ อันนั้นมันเกิดจากอำนาจวาสนา เกิดจากพันธุกรรม เกิดจากการสร้างสมบุญญาธิการมา

แต่เวลาพิจารณาของเราเห็นใหม่ นี่พิจารณาของเรานะ แล้วถ้าเรามีครูบาอาจารย์คูตี หลวงปู่มั่นท่านพูดว่าอะไร “ให้ภาวนามาๆ ผู้เฒ่าจะแก้จิตวะๆ” แต่เวลาเราจะไปแกะไปแก้เราก็ล้มลุกคลุกคลาน คูตี เวลาเราภาวนาเห็นใหม่ แม้แต่ความสงบของใจเราก็ยังลงทุนกันขนาดนี้ เวลาใจมันมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา จะภาวนาใจขึ้นไป คูตี เวลาครูบาอาจารย์ท่านดูแลรักษาพวกเรามา ท่านจะกันไว้เลย ถ้าคนเริ่มภาวนาขึ้นมา แล้วถ้าไปส่งการบ้าน ไปคุยกับครูบาอาจารย์นะ ถ้ามีหลักมีเกณฑ์บ๊ีบท่านจะกันทันทีเลย ท่านจะแยกเลย แยกด้วยอะไร แยกด้วยคำสั่งของท่าน ว่าให้คนนี้ภาวนา ให้คนนี้มีหลักมีเกณฑ์ ใครอย่ามายุ่ง ใครอย่าเข้ามา

เพราะอะไร? เพราะเวลาครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติมา ท่านล้มลุกคลุกคลานมาขนาดไหน สิ่งที่ท่านจะผ่านประสบการณ์ จิตใจที่มันจะฆ่ากิเลสเห็นใหม่ การฆ่ากิเลสนี้มันเป็นคุณสมบัติอย่างสูงมาก เพราะการฆ่ากิเลสแต่ละขั้นแต่ละตอนขึ้นมามันสร้างศาสนทายาท มันทำให้ศาสนาเข้มแข็ง มันทำให้หลักชัย หลักจตุสดมภ์ หลักในศาสนาเนี่ยมันคง

นี่ไง ครูบาอาจารย์ท่านเองท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านเป็นช่างที่มีชีวิต ท่านสร้างสมบุญญาธิการ ท่านพยายามสร้างศาสนทายาทขึ้นมาเพื่อความส่งต่อ เพื่อให้พวกเรามีครูบาอาจารย์คอยชี้นำ ให้พวกเรามีหลักมีเกณฑ์ ให้ครูบาอาจารย์คอยชี้แนะเรา ให้เป็นช่างเป็นๆ ให้เป็นสิ่งที่ว่ามันพลิกแพลง

ช่างมีชีวิตนะ มันหลบมันหลีก หลบหลีกพราน หลบหลีกโรคภัยไข้เจ็บ หลบหลีกทุกอย่างเพื่อให้มันเข้มแข็ง ให้มันแข็งแรง เพื่อให้ชีวิตมันมั่นคง สิ่งที่มีมั่นคงขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน การประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้มันมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา มันปฏิบัติขึ้นมา เวลาปัญญามันเกิดเห็นใหม่ พอปัญญามันเกิดก็พิจารณาซ้ำๆซ้ำๆ ซ้ำขนาดไหน คำว่า “ซ้ำ” พอเราฟังแล้วเราก็เบื่อ “อะไร? ซ้ำอะไร? ทำมาเกือบเป็นเกือบเป็นเกือบตาย ยังต้องมาซ้ำอะไร?”

การซ้ําแต่ละหนแต่ละคราวนะ เทคนิควิธีการไม่เหมือนกันซักทีหนึ่ง เพราะกิเลส พอมันรู้ทันนะ มันจะสร้างกระบวนการในการพาให้เราเสียวังวัด ให้เราล้มลุกคลุกคลาน ซ้ําแต่ละหนนะ คำว่า “ซ้ํา” แต่การปฏิบัติของมันไม่ซ้ํา การปฏิบัติของเรากิเลสมัน สดๆ ร้อนๆ หมดยุค ถ้ากิเลสมันสดๆ ร้อนๆ เราพิจารณาไปแล้วถ้ามันปล่อย นั่นคือ กระบวนการของเรา มรรคญาณของเราสมบูรณ์เต็มที่

กิเลสมันสู้มรรค ผล ของเราไม่ได้ มันสู้มรรคสามัคคีของเราไม่ไหว มันสู้ พลังงานปัญญาของเราไม่ได้ มันก็ปล่อยๆ การปล่อยแล้วพิจารณาซ้ําเข้าไปอีก มันก็เกิด เล่ห์เหลี่ยมแฉมมุมของกิเลสที่มันพลิกแพลงมา แต่ละชั้นแต่ละตอนลึกลับซับซ้อนมาก

ถ้ามันลึกลับซับซ้อนเพราะอะไร? มันลึกลับซ้ําซ้อนเพราะมันเป็นงานในหัวใจใจ ลึกลับซับซ้อนเพราะเป็นงานการรื้อภพหรือชาติ ไม่ใช่งานที่เราทำทางวิชาการที่เราว่า ลึกลับซับซ้อน แต่มันก็มีความลับที่เขาเก็บกันไว้ ความลับทางการค้า ความลับทางความ มั่นคง ความลับมีทั้งนั้นนะ ความลับทางโลกเห็นไหม ลึกลับซับซ้อนอย่างนั้นไม่มี ประโยชน์อะไรหรอก เพราะความลับนี้พอมัน ๒๐ ปี ๓๐ ปีมา ชั้นความลับมันก็เปิดมา เองนะ

แต่กิเลสนี้ความลับของกิเลส ความลับในหัวใจของเราไม่มีชั้นความลับ ไม่มีใคร เคยมาเปิด ไม่มีทางเป็นไปได้ มีแต่กระบวนการของเราที่เราต้องมีความจริงขึ้นไป บุกเบิกเข้าไป แล้วมีปัญญาของเราพิจารณาซ้ําพิจารณาซาก ถึงที่สุดเวลามันขาดนะ กาม ราคะ ปฏิฆะอ่อนลง โลกนี้ราบหมด มันปล่อยหมด!

พอมันปล่อยหมดคนนะ กระบวนการการปล่อยของจิตแต่ละกระบวนการ เวลามัน ปล่อยนะมันก็มีความสุข มันมีความสุขแล้ว ถ้าจิตที่มันก็คึกคะนอง จิตที่มันมีอำนาจ วาสนา ปล่อยแล้วยังเห็นนิมิต เห็นอะไรต่างๆ ที่มันเป็นของแถมด้วย แต่ถ้ามันไม่มีใช้ ใหม เวลามันปล่อยขึ้นมา กระบวนการมันสิ้นสุดแล้วมันปล่อย

มันปล่อยก็คืออริยสัจ มันปล่อยก็คือมันปล่อยกิเลส มันเป็นตทั้งคพหวน ซ้ําแล้ว ซ้ําเล่า ถึงที่สุดมันขาด! ขาดเลย! พอขาดก็เป็นอย่างนี้ไง ฆ่ากิเลสอีกตัวหนึ่งแล้ว กิเลส ตายต่อหน้าแล้ว พลิกศพกิเลสให้พิจารณาเลย เพราะว่ามันเป็นสมุจเฉตพหวน

การสมุจเฉตปหาน ปหานอะไร? ก็ปหานกิเลสไง ก็ปหานตามความเป็นจริงไง แล้วปหานแล้วมันเหลืออะไร? คนที่เหลือมันเหลืออะไรไว้ละ จิตใจที่มันรู้มันเห็นมันเหลืออะไรไว้ ก็เหลือคุณธรรมในใจนะ ถ้าคุณธรรมในใจขึ้นมา นี่มันคืออะไรละ

ชีวะ ชีวิต จิต ภพ นี่ไงสิ่งที่มีชีวิตทั้งนั้น จิตไม่เคยตาย..จิตไม่เคยตาย.. แล้วมันพัฒนาการเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา มันพิจารณาซ้ำอีกเห็นใหม่ พอพิจารณาเข้าไป มันจะเป็นมหาสติมหาปัญญาแล้ว จากสติปัญญาเห็นใหม่ โสคาปัตติมรรค สกิทาคามีมรรค แล้วอนาคามีมรรคละ? อนาคามีมรรคมันเป็นอย่างไร? ถ้าอนาคามีมรรคมันเกิดขึ้นได้อย่างไร?

แล้วจิตที่มันจะไปจับกายอย่างละเอียด กิเลสอย่างหยาบ กิเลสอย่างกลาง กิเลสอย่างละเอียด กิเลสอย่างละเอียดมันจะจับอย่างไร? ก็กิเลสมันใช้อะไรเป็นการแสดงตัว กิเลสมันใช้อะไรแสดงออก กิเลสเป็นนามธรรม แล้วมันออกหาภินอย่างไร มันมีกิเลสแล้วมันไปทำความเดือดร้อนให้ใคร กิเลสของใครมันก็ทำความเดือดร้อนให้กับดวงจิตดวงนั้น กิเลสในหัวใจของเรามันก็ทำให้หัวใจนี้เดือดร้อน เดือดร้อนเพราะอะไร? เดือดร้อนเพราะถ้าปฏิมะ กามราคะ มันเกิดกามฉันทะ เพราะมันมีตัวมีตน เพราะมันมีมันนะ เพราะมันเลยมีกามนะ

มีกามแล้วเผาสนใจทำไม? เผาสนใจอย่างไร?

มันเผาสนใจเพราะมันเป็นกิเลสไง มันเป็นกิเลส มันเป็นพลังงาน พลังงานสกปรก แล้วเวลามันเกิดมหาสติมหาปัญญาขึ้นมา มันเกิดพลังงานสะอาดอย่างไร? ก็มันเป็นสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิคือกิเลสมันสงบตัวลง มันเป็นมหาสติ มหาปัญญา ถ้าปัญญา มันเกิดขึ้นมา เพราะพอมันมาพิจารณาภายในก็เป็นอสุภะ

อสุภะเป็นอย่างไร? อสุภะเวลามันเยิ้ม เยิ้มออกมาจากไหน? ก็มันเยิ้มออกมาจากใจ พิจารณาซ้ำพิจารณาซาก พิจารณาซ้ำพิจารณาซากขึ้นมา ความละเอียดลึกซึ้งของมัน มันเป็นอย่างไง? แล้วมันหลอกตลอด ปล่อยแล้ว..ขาดแล้ว..ดีแล้ว.. มันหลอกมาตลอด ล้มลุกคลุกคลาน

ในการปฏิบัตินะมันล้มลุกคลุกคลาน ขนาดที่ล้มลุกคลุกคลานยังงี้ก็สู้ สู้เพราะจิตใจมันเข้มแข็ง จิตใจมันมีหลักมีเกณฑ์ของมัน แล้วถ้ามีครูบาอาจารย์คอยแนะคอยชี้แนะ ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์มันก็ต้องคั่นคั่นของเราไป การคั่นคั่น คูตี การทำงานนะ ขนาดมีคนบอกคนชักนำแล้ว เรายังล้มลุกคลุกคลาน แล้วเรายังต้องคั่นคั่นอีก

คูตี องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใครเป็นคนสอน? ไม่มี คั่นคั่นของท่านไปเอง เวลาพระปัจเจกพระพุทธเจ้าต้องคั่นคั่นของท่านไปเอง สาวก สาวกะ แม้แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น พระไตรปิฎกก็มีอยู่ หลวงปู่มั่นท่านมาปรึกษากับเจ้าคุณอุบาติ เวลาท่านปรึกษาก็กลับไปปรึกษาหลวงปู่เสาร์ นี่คั่นคั่นโดยคนที่ไม่รู้ มันก็คั่นคั่นกันไปด้วยตาบอดคลำช้างไปทั้งนั้น

แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่เป็นจริง สมัยที่ครูบาอาจารย์ของเราอยู่กับหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นท่านเป็นความจริง อ้าปากมาเถอะ อยู่ตรงไหนรู้หมด อ้าปากมามันรู้เท่าที่มันรู้ นั่นแหละ มันพูดออกมาที่พูดออกมาจากที่มันรู้ เราจะพูดอะไรก็พูดจากจินตนาการ เป็นความรู้ของเราทั้งนั้นนะ มันไม่เกินไปนั้นหรือ ถอนนั้นพูดออกมาทั้งหมด

ถ้ารู้หมดแล้วท่านก็คอยบอกคอยประคอง คอยบอก คอยชี้แนะ คอยให้เราเจริญงอกงามขึ้นมา นี่ในคุณของอาจารย์นะเห็นไหม พ่อแม่ครูจารย์เลี้ยงหัวใจ แล้วถ้าเขาไม่มีใจ เพราะเขาเป็นช่างตาย เขาไม่มีใจ ไม่มีความรู้สึก เขาจะเอาอะไรมาสอนเรา? เขาจะเอาอะไรมาบอกเรา?

แต่ในเมื่อครูบาอาจารย์ของเราท่านมีหัวใจ ท่านมีประสบการณ์ ท่านมีความรู้ของท่าน ท่านจะกระตุ้นเราเต็มที่เลย กระตุ้นแล้วคอยบอกด้วย แล้วพอบอกเราแล้วนะ เราเดินไป คูตี ถนนมีหลุมมีบ่อ เราเดินไปตกหลุมตกบ่อเด็ดขาด แต่เราไม่เห็นนะ เราไม่รู้ว่าที่ไหนมีหลุมที่ไหนมีบ่อ แล้วเราเดินไปนะเราจะตกหลุมล้มลุกคลุกคลาน กลับมาตัวเปโรอะเปื่อนหมดเลย อาจารย์จะหัวเราะชอบใจเลยล่ะ เพราะท่านต้องการให้เราารู้ ท่านต้องการให้เรา มีประสบการณ์ ถ้าเรามีประสบการณ์ ประสบการณ์นั้นมันจะสอนจิต เอ็งก็หลง เอ็งก็พลาด เอ็งก็ทุกข์ เอ็งก็ยาก

พอมันทุกข์ยากนะ เราก็พลิกแพลงๆ มันต้องพลิกแพลงมัน ต้องมีความขยันหมั่นเพียรขึ้นมาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา ละเอียดลึกซึ่งเข้าไปขนาดไหน ถึงที่สุดแล้ว

จะเห็นเลยนะ เห็นของมัน ถ้าไม่รู้ไม่เห็นแกก็เลยไม่ได้ ถ้าไม่รู้ไม่เห็น 'ไม่รู้'ว่าเวลากาม
ราคะมันกลืนเข้ามาที่ตัวมันเองอย่างไร

นี่ไง ชั้นอย่างหยาบ ชั้นอย่างกลาง มันเป็นเรื่องสิ่งที่จิตมันออกมาหาเหยื่อ หา
เหยื่อจากรูปรสที่เราจับต้องได้ แต่เวลามันเป็นกามฉันทะ ความพอใจในตัวของมันแล้ว
มันต้องกลืนเข้าไปทำลายที่ตัวของมัน พอมันกลืนเข้าไปทำลายที่ตัวของมันเห็นไหม มัน
ทำลายครั้น! ว่างหมดเลย! พอว่างมันเหลือเศษส่วน มันพิจารณาซ้ำๆ นะ มันจะทำลาย
ตัวมันเป็นชั้นๆ เข้ามา ชั้นๆ เข้ามา จนถึงที่สุดไม่มีสิ่งใดเลย ไม่มีจริงๆ

ในเมื่อมีเรา มีหู มีตา มีสมอง มีความรู้สึกนึกคิด เราถึงจะมีความรู้สึกมา แล้วเวลา
ตัวมันเข้าไปถึงตัวมันแล้วทำลายตัวมันหมดแล้วมันเหลืออะไร นี่ไง มันจะเหลืออะไรละ
มันไม่มีสิ่งใดเหลือเลย แต่มันมีตัวรู้ของมันอยู่ มันมีเห็นไหม

คุณสิ เวลาเราเข้าไปถึงตัวมัน สักแต่ว่ารู้..สักแต่ว่ารู้.. แล้วสักแต่ว่ามันคืออะไร? มัน
สักแต่ว่า ต่อเมื่อเห็นไหม ในเสียงเห็นไหม เสียงนี้มันกระทบหูมันถึงเกิดขึ้น ทุกอย่างมี
การกระทบมันถึงเกิดขึ้น แล้วนี่มันไม่กระทบกับใครเพราะมันเป็นจิตเดิมแท้ มันเป็น
ความผ่องใส ความเศร้าหมองอยู่ในใจของมัน มันเฉา มันเศร้าหมอง มันไม่มีอะไรไป
กระทบ แล้วไม่มีสิ่งใดไปจับต้องมันได้

แต่ถ้ามีครูมีอาจารย์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าผ่านวิกฤตมาทั้งหมด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาสอนปัญจ
วัคคีย์ สอนยสะ สอนต่างๆ นะ ท่านมีเทคนิค ท่านรู้ของท่าน เราจะผ่านกระบวนการ
อย่างไร ถ้าไม่ถึงที่สุดเห็นไหม “เขายังไม่พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและเป็นทิพย์” ถ้าพ้นจาก
บ่วงโลก แล้วบ่วงที่เป็นทิพย์มันอยู่ที่ไหน? ถ้ามันมีภพ มันมีจิต บ่วงมันก็คล้องได้

แต่ถ้ามันจะพ้นจากบ่วงที่เป็นทิพย์ อะไรมันจะพ้นละ? ถ้ามันจะพ้นเห็นไหม มัน
จะละเอียดลึกลงเข้ามา ละเอียดลึกลงเข้ามา ไม่มีครูบาอาจารย์นะ

นี่เขาว่าศาสนาเสื่อมๆ นี่ไม่เสื่อม! จิตใจคนมันเสื่อม จิตใจคนมันเข้าถึงไม่ได้ แต่
ถ้ามีครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ท่านผ่านมาแล้วเห็นไหม ซ้างเป็นเป็นๆ หลวงปู่เสาร์

หลวงปู่มั่น นี่ข้างเป็นๆ เลยละ ไม่ใช่ข้างตาย ใสนี้เรามีชีวิตอยู่นะ เหมือนคนตายไป เพราะอะไร? เพราะหัวใจมันปิดหูปิดตาอยู่ มันตาย ตายจากกรรม แล้วอยู่กับตัวนอน

แต่ถ้าครูบาอาจารย์เราข้างเป็นๆ แล้วบังคับะ บังคับขึ้นมา จุดประกายขึ้นมา คอยกระตุ้นขึ้นมา พอกระตุ้นขึ้นมามันลุ่มลुकคลุกกลาน คูตี เต็กนะ เวลาของหนักมันยกไม่ขึ้น นำสงสารไหม จิตใจของคนมันไม่มีอำนาจาสนา มันหาตัวมันไม่เจอนะ มันหามันไม่ได้ หามันไม่เจอ แล้วถ้าครูบาอาจารย์ท่านกระตุ้นขนาดไหน ถ้าความสามารถเขาทวนกระแสกลับไม่ได้ ถ้าทวนกระแสกลับไม่ได้ ไม่เกิดอหัตตมรรค

อหัตตมรรคคือจิตที่มันย้อนทวนกระแสเข้ามา จิตมันเป็นมัชยัสถ์แล้วย้อนกลับเข้ามา การย้อนกลับเข้ามา คูตี ขนาดสิ่งที่เป็นนามธรรม เราจะจับต้องกันเรายังลุ่มลुकคลุกกลานขนาดนี้ แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไปแต่ละชั้นแต่ละตอน มันก็ลุ่มลुकคลุกกลานมาตลอด ลุ่มลुकคลุกกลานนะ มรรคหยาบ มรรคละเอียด ละเอียดสุด ละเอียดขึ้นไปละเอียดจนเป็นญาณ เป็นญาณหยั่งรู้ ไม่ใช่ความรู้สึกนึกคิดนะ ความรู้สึกนึกคิดนะ มันเป็นปัญญา มันเป็นขั้น เป็นขั้นนะ ขั้น ๕ สังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง มันเป็นขั้น

แต่ความเป็นขั้นมันเป็นเรื่องที่หยาบว่าขั้นกับจิต ขั้นไม่ใช่จิต พอขั้นไม่ใช่จิต ขั้นมันก็แก้ปัญหาในเรื่องของขั้น ในเรื่องของจิตส่งออกมานะ เสวยอารมณ์มาเป็นขั้นมันส่งออกมา พอส่งออกมาสิ่งใดเราก็ใช้ปัญญาเข้าไปทำลายมันด้วยมรรคญาณมาตลอด

แต่พอมันทำลายขั้นออกมาหมดแล้วมันไม่มีขั้น ไม่มีขั้นเห็นไหม จิตไม่ใช่ขั้น ขั้นไม่ใช่จิต จิตล้วนๆ เห็นไหม ปัจจัยการเห็นไหม เพราะฉะนั้นปัจจัยการมันปัจจัยการอย่างไร แล้วพอปัจจัยการ อหัตตมรรคจะย้อนเข้าไปปัจจัยการเข้าไปทำลายตัวมัน ทำลายอย่างไร? นี่ไง สิ่งที่เราเข้าไปทำลาย สิ่งทีครูบาอาจารย์สำคัญๆ อย่างนี้

ฉะนั้นเวลาผู้ที่ปฏิบัติ ความกตัญญูทวทีกับอาจารย์นะ สุขยอด สุขยอด แล้วถ้าเป็นอาจารย์ละ ถ้าเป็นอาจารย์ของเราจริง สิ่งที่เราปฏิบัติมา ถ้าอาจารย์เราไม่รู้ถึงจุดนี้หรือจุดที่เราผ่านมา จะเป็นอาจารย์เราได้ไหม? ถ้าเป็นอาจารย์เรา เราก็รู้ลิว่าอาจารย์ของเรา มีวุฒิภาวะแค่ไหน แต่ถ้าเราปฏิบัติขึ้นไป เรายังลุ่มลुकคลุกกลานอยู่ แต่ครูบาอาจารย์

ท่านยืนอยู่สูงกว่าเรานะ ท่านพยายามจะดึงเรา พยายามจะโน้มนำเราให้เราพ้นออกไป
นั่นเป็นอาจารย์เราจริงหรือเปล่า

อาจารย์ของเราจริงท่านอยู่สูงกว่าเรา จิตใจท่านอยู่เหนือกว่าเรา จิตใจของท่าน
ท่านส่งบ่วงลงมา ท่านส่งทุกอย่างลงมา จะดึงเราขึ้นไป..จะดึงเราขึ้นไป.. ไอ้เราจับต้อง
ไม่ได้นี่สิ ไอ้เรานะจับผิดจับถูกจับต้องอะไรไม่ได้เลย แล้วว่า “ทำไมอาจารย์ไม่ช่วย
ทำไมอาจารย์ไม่ช่วย” อาจารย์ท่านก็พยายามเต็มที่

ความพยายามเต็มที่นะ ศาขยบุตรพุทธชิโนรส ครูบาอาจารย์ท่านต้องการศาสน
ทายาทเพื่อประโยชน์กับพุทธศาสนา เพื่อประโยชน์ให้ใจดวงนั้นรู้ให้ได้ ถ้าใจดวงนั้นรู้
ใจดวงนั้นเห็นให้ได้ พอใจดวงนั้นเห็นมันพึ่งตัวเองได้ แล้วจะเป็นประโยชน์กับสังคม
เป็นประโยชน์กับโลก เป็นศาสนทายาทเพื่อประโยชน์กับสังคม

ครูบาอาจารย์จะช่วยเต็มที่ มันอยู่ที่อำนาจวาสนาของเรา อยู่ที่ความจริงจังของเรา
อยู่ที่ความมุมานะ อยู่ที่ความบากบั่นของเรา ถ้ามีความมุมานะความบากบั่นของเราเห็น
ไหม? ความบากบั่นที่ไหน? ความบากบั่นนั่งสมาธิ ความบากบั่นจากภายใน ไม่ใช่ความ
บากบั่นจากภายนอกนะ

งานภายนอก งานอาบเหงื่อต่างน้ำใครก็ช่วยเหลือได้ เจ็บไข้ได้ป่วยยังไปหาหมอ
ได้ แต่ธรรมโอสถสิ่งที่เป็นความจริงขึ้นมา สิ่งที่มีคุณธรรม มันต้องใจดวงนั้น

ถ้าใจดวงนั้นมีสติปัญญา มีสติปัญญา ๑๐๐ เปอร์เซนต์ มีสติปัญญาจนละเอียด
ลึกซึ้งเป็นญาณหยั่งรู้เข้าไปสู่ตัวจิต พอจับตัวจิตได้เห็นไหม เวลาปัญญามันเกิดเป็นความ
ชัดเป็นความซึม ชัดซึ่มของมันเห็นไหม เป็นความชัดเป็นมัธยัสถ์ของมัน เพราะจิตมัน
เข้ากระบวนการของมัน ตัวเองทำลายตัวเอง

ตัวเองทำลายตัวเองเห็นไหม ตัวเองต้องทำลายภพ ทำลายความผ่องใส ความเศร้า
หมอง ความอาลัยอาวรณ์ เวลาทุกข์ ทุกข์หยาบๆ เห็นไหม ทุกข์อย่างที่ว่าเรามีโทสะ
โมหะ มีความทุกข์

แต่นี้ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์อย่างนี้มันแค่ความเฉา อาลัยอาวรณ์เห็นไหม นี่ผัสสะ พรหม
ชั้นเดียว ถ้าถึงที่สุดไม่ได้นี้สุทธาวาท ๕ ชั้น ถ้าทำลายตรงนี้ได้ ทำลายตรงนี้ได้เห็นไหม

ทำลายได้ ทำลายได้ด้วยคุณธรรม ด้วยที่เราเกิดมาพบพุทธศาสนาถึงพุทธกาล ทำลายได้ เพราะเรามีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เป็นผู้บุกเบิกไปก่อน แล้วพอบุกเบิกไปแล้วท่านได้สั่งได้สอน ได้พยายามสร้างคุณงามความดี มีศาสนทายาทมาเป็นครูบาอาจารย์ของเรา แล้วเราพยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริงของเราขึ้นมา เป็นความจริงของเราขึ้นมาละ ความจริงที่มันเกิดจากสิ่งที่มันเป็นภวาสวะ มันเป็นภพที่ย้อนเข้ามาเป็นทรัพย์ความจริง จนเป็นมัจฉยัสถ์ทำลายตัวมันหมดนะ สัมผัสเข้าไป จะทำลายเข้าไป วิปยุตคลายออก

อรหัตตมรรค อรหัตตผล นิพพาน ๑ มันเป็นอย่างไรวะ? การกระทำสิ่งที่เป็นภพ ภวาสวะ ทำลายจุดและต่อม ทำลายกระบวนการของมัน พอทำลายแล้วมันเหลืออะไร? สิ่งที่เหลือคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุข สิ่งที่เหลือเห็นไหม? สิ่งที่เหลือคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุข แล้ววางธรรมไว้ให้กับพวกเรา

วันนี้เป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาจะจุติลงมา พระมารดาฝันว่าได้ช่างเผือกมา แล้วท่านก็สร้างตัวของท่าน จนเป็นสิ่งที่ว่าช่างเป็นพาหนะใหญ่ เป็นผู้บุกเบิก วางธรรมและวินัยไว้มั่นคงแข็งแรง

แล้วครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านเป็นผู้บุกเบิก ท่านเป็นช่างที่มีชีวิต เป็นผู้แบกรับภาระข้อวัตรปฏิบัติของเรากันมาจนถึงในปัจจุบันนี้ ในโอกาสปัจจุบัน ในโอกาสของเรา เราประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าเราเจอช่างที่มีชีวิต ช่างที่เป็นคุณธรรมขึ้นมา ก็จะเป็นประโยชน์กับเราขึ้นมา

แต่ถ้าเราไปเจอช่างตายทั้งตัวแล้วเอาใบบัวมาปิดนะ มันจะเป็นรูปแบบ มันจะเป็นกลิ่นเหม็น มันจะเป็นความขจรขจายของมันไป มันอยู่ที่เราจะเลือก และเราจะห่วงใย ผลของวิญญูะที่เราเกิดเป็นมนุษย์นี้ ผลของวิญญูะนะเกิดจากเวรจากกรรม แล้วมันก็เกิดจากอุททิภาวะ ถ้าอุททิภาวะนี้มีสติ มันก็จะแยกแยะ สิ่งใดผิด สิ่งใดถูก สิ่งใดควร สิ่งใดไม่ควร

ผลของวิญญูะ มันเป็นเวรเป็นกรรม มันต้องเกิดมาเจอกันทั้งนั้นนะ แต่ใครถึงที่สุดไม่ถึงที่สุด ถ้าถึงที่สุดแล้วนะ ไม่มีร่องรอย..ไม่มีร่องรอย.. มารไม่เห็นร่องรอย แต่

ถ้ามันไม่ถึงที่สุด หรือเป็นช่างตายทั้งตัว ไม่ต้องให้มารมันเห็น กลิ่นมันฟุ้ง กลิ่นมันบอก แต่ถ้าถึงที่สุด แม้แต่มารยังไม่เห็นร่องรอย

ฉะนั้นเราจะประพฤติปฏิบัติเราต้องตั้งสติ เพราะเป็นผลประโยชน์ของเราเอง ไม่ใช่เป็นผลประโยชน์ของคนอื่น เป็นผลประโยชน์ เป็นสันติภูมิโก เป็นปัจจัยตั้งในหัวใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เอวัง